

**Чібрикова А. В.**  
**БЮДЖЕТНІ ПРАВА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Одним із шляхів вдосконалення економічного розвитку України є, правильний розподіл між законодавчою і виконавчою вадами загальнодержавного і місцевого рівня, бюджетних прав. Це дає змогу раціонально розподіляти бюджетні кошти та використовувати їх за цільовим призначенням, з метою досягнення оптимального функціонування фінансової системи.

Бюджетні права — це систематизована форма відображення юридичних норм, що визначають бюджетний устрій, склад доходів і видатків бюджетів, повноваження органів державної влади й управління щодо складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету, а також порядок затвердження звітів про його виконання.

За суб'єктним складом бюджетні права можуть належати як державі в цілому, так і окремим адміністративно-територіальним одиницями.

За рівнями бюджетних прав існують вертикальні та горизонтальні бюджетні права. Розподіл бюджетних прав по вертикалі (між представницькими та виконавчими органами різного рівня) заснований на конституційних нормах, що розмежовують повноваження між органами державної влади та органами місцевого самоврядування і місцевої влади. Розподіл бюджетних прав між представницькими та виконавчими органами одного рівня (по горизонталі) ґрунтується на конституційних нормах про розподіл компетенції між гілками влади.

Бюджетні права об'єднуються у три групи:

- повноваження у галузі зведеного (консолідованого) бюджету;
- повноваження у галузі Державного бюджету України;
- повноваження у галузі місцевих бюджетів.

Особливість бюджетних прав, порівняно з іншими галузями права (адміністративним, господарським, кримінальним та ін.), полягає в тому, що у більшості випадків бюджетне право відповідних органів влади і їх обов'язок об'єднані в одному повноваженні. Основу бюджетно-правових положень (статусу) державних органів влади та їх територіальних підрозділів становить право на самостійний бюджет.

Місце кожного суб'єкта у системі адміністративно-територіального поділу впливає на конкретний перелік наданих їм бюджетних прав. Безперечно, що районні і міські органи влади (міст з районним поділом) володіють більш широким колом бюджетних прав, оскільки вони вступають у стосунки не тільки з керівними, але й підпорядкованими органами влади. Тому ряд бюджетних прав відсутній у нижчій ланці місцевих органів влади (сільських, селищних), наприклад, право на розподіл доходів між бюджетами, нагляд за виконанням підпорядкованих бюджетів.

Отже, у відповідності з наданими бюджетними правами встановлюються компетенція, повноваження і відповідальність центральних, регіональних та місцевих органів влади і управління в бюджетній сфері діяльності.